

Пояснення до завдань з ІСТОРІЇ УКРАЇНИ пробного тестування «ЗІГЗАГ»-2012

1.   Відповідь: Б

Пояснення. Пітекантропи з'явилися близько 1 млн. років тому на стоянці Королеве в Закарпатті.

2.   Відповідь: А

Пояснення. Мезоліт (грец. μέσος - середній і λίθος - камінь), Середня кам'яна доба – епоха, що була перехідною між палеолітом і неолітом. Мисливство було провідною галуззю господарства. Величезним досягненням став винахід лука і стріл - зброї далекої дії, за допомогою якої люди забезпечували себе постійними запасами їжі.

3.   Відповідь: Г

Пояснення. Трипільська культура — археологічна культура часів енеоліту, назва якої походить від назви тоді села Трипілья на Київщині. Культура набула найбільшого розквіту між 5500 та 2750 роками до н. е., розташовувалась між Карпатами та річкою Дніпро на території сучасних України, Молдови та Румунії, займаючи територію загальною площею понад 35 тис. км².

4.   Відповідь: Б

5.   Відповідь: В

Пояснення. Мстислав Володимирович (1125-1132) – останній київський князь, при якому Київська Русь була унітарною державою. Після його смерті форма територіального устрою змінилася, і Київська Русь стала федеративною державою.

6.   Відповідь: Б

Пояснення. Церква Успіння Пресвятої Богородиці, споруджена у 988—996 роках на території Київського Дитинця Володимиром Великим, який на її побудову та утримання виділив десяту частину своїх прибутків — десятину (звідки і походить назва храму).

7.   Відповідь: А

Пояснення. На Любецькому з'їзді 1097 року постановили такий принцип, щоб кожний князь сидів на своїй батьківщині, та щоб не було князівських міжусобиць.

8.   Відповідь: А

Пояснення. Після смерті останнього князя Галицько-Волинської династії Юрія-Болеслава II, українські землі були розділені між Великим Князівством Литовським (Київщина, Східне Поділля, Чернігово-Сіверщина (до 1508 року) та східна частина Волині) та Польським Королівством (Галичина, Західне Поділля та західна частина Волині).

9.   Відповідь: А

Пояснення. Битва під Вількомиром відбулася в 1435 р. між польсько-литовськими військами в. князя Литовського Жигимонта I Кейстуовича (Сигізмунда) і військами в. князя Руського Свидригайла Ольгердовича та союзників; битва скінчилася перемогою військ Жигимонта Кейстуовича і поклала кінець боротьбі за престол.

10.   Відповідь: Б

11. Відповідь: Б

Пояснення. У 1569 році була укладена Люблінська унія, яка передбачала створення нової держави – Речі Посполитої.

12. Відповідь: А

Пояснення. Наприкінці 16 ст. козаки розпочали наступ на Турецьку імперію, тепер вони не тільки захищались, але й нападали самі. Стратегію цієї війни розробив Сагайдачний. Головними завданнями цієї стратегії було послабити військову силу ворога, знищити його флот, зруйнувати найважливіші порти. Козаки не намагалися на тривалий час оволодіти фортецею чи містом, що було й неможливим, оскільки військові операції вони проводили далеко Запорозької Січі. Захоплюючи на деякий час турецько-татарські фортеці, козаки знищували їхні гарнізони, здобували великі трофеї, звільняли велику кількість полонених. Так в 1616 році була захоплена Кафа, де знаходився найбільший невольничий ринок. Цей період отримав назву «Доба героїчних походів».

13. Відповідь: А

14. Відповідь: В

Пояснення. Церковна унія 1596 року передбачала створення уніатської (греко-католицької) церкви, яка підпорядковувалася Папі Римському, при цьому церковні обряди, свята, таїнства та мова залишалися церковнослов'янськими.

15. Відповідь: Г

Пояснення. Адельфотес (грец. Αδελφότης — братство) — «Граматика до брoглаголиваго еллинословенскаго языка...» — грецько-церковнослов'янська граматика складена 1588 Арсенієм Еласонським разом з учнями Львівської братської школи. Видана 1591 у друкарні Львівського братства двома мовами: грецькою і староукраїнською.

16. Відповідь: Б

Пояснення. Першу братську школу заснували в 1586 році діячі Львівського братства Ю. Рогатинець, І. Рогатинець, І. Красовський та ін. Значною мірою школа утримувалась за кошти від діяльності Львівської братської друкарні.

17. Відповідь: В

Пояснення. Іван Брюховецький в 1665 році першим з гетьманів відвідав Москву, де підписав Московські статті, що сильно обмежували самоврядування Гетьманщини. Виконання цих статей в козацькій Україні спричинило різке падіння авторитету гетьмана.

18. Відповідь: Б

Пояснення. Гадяцький договір — угода, укладена 16 вересня 1658 року під містом Гадяч з ініціативи гетьмана Івана Виговського між Річчю Посполитою і Гетьманщиною, що передбачала входження останньої до складу Речі Посполитої під назвою «Великого Князівства Руського» як третього рівноправного члена двосторонньої унії Польщі і Литви.

19. Відповідь: Б

20. Відповідь: Б

Пояснення. Олекса Довбуш — головний ватажок опришків в Карпатах наприкінці XVIII ст.

21. Відповідь: Г

Пояснення. Петро Іванович Калнишевський — останній кошовий отаман Запорозької Січі у 1762 та 1765—1775 роках.

22. *Відповідь:* Г

23. *Відповідь:* А

Пояснення. Кирило-Мефодіївське братство (товариство) — українська таємна політична організація, що виникла в грудні 1845 — січні 1846 у Києві. Ініціаторами створення братства і його засновниками виступили Василь Білозерський, Микола Гулак, Микола Костомаров, Пантелеймон Куліш, Опанас Маркевич. Програмні положення братства були викладені у «Книзі буття українського народу» і «Статуті Слов'янського братства св. Кирила і Мефодія», основним автором яких був Микола Костомаров, та у «Записці», написаній Василем Білозерським. В основу документів лягли ідеї українського національного відродження і панславізму. Кирило-Мефодіївське братство ставило своїм головним завданням побудову майбутнього суспільства на засадах християнської моралі, шляхом здійснення ряду реформ; створення демократичної федерації слов'янських народів, очолюваної Україною, на принципах рівності і суверенності; знищення царизму і скасування кріпосного права і станів; встановлення демократичних прав і свобод для громадян; зрівняння у правах всіх слов'янських народів щодо їх національної мови, культури та освіти.

24. *Відповідь:* В

Пояснення. 19.02.1861 рік — скасування кріпацтва Олександром II. Так, селяни отримали елементарні громадянські права.

25. *Відповідь:* Б

Пояснення. «Зоря Галицька» — перша українська щотижнева газета, яка виходила з травня 1848 року по 9 квітня 1857 року у Львові. Виникла як орган Головної Руської Ради. Перший номер «Зорі Галицької» датований 15 травня 1848 року.

26. *Відповідь:* Б

Пояснення. Чигиринська змова 1877 — спроба селянського повстання, підготованого гуртком революціонерів-народників «Таємна дружина» в Чигиринському повіті Київської губернії. Організатором змови був Яків Стефанович, який використав фальшиві грамоти, що в них нібито цар закликав селян повстати проти панів. Він також закликав малоземельних селян не сплачувати податків і домагатися розподілу панських земель.

27. *Відповідь:* В

Пояснення. Київська козаччина — масовий селянський рух у Київській губернії та Чернігівській губернії 1855, спрямований проти національної і соціальної політики російського уряду в Україні. Приводом до селянських виступів стало опублікування під час Кримської війни 1853—56 роках царського маніфесту, який закликав формувати народне ополчення і вирушати на війну. Серед селян Київщини почали поширюватися чутки про те, що, записавшись в ополчення (в «козаки»), вони будуть звільнені від кріпосної залежності і одержать поміщицькі землі та майно. Селяни складали списки «вільних козаків», відмовлялися відробляти панщину і виконувати розпорядження місцевої адміністрації, створювали власні виборні органи самоврядування («сільські громади»). Масовий селянський рух розпочався в лютому 1855 року у Васильківському повіті і незабаром охопив 8 з 12 повітів Київської губернії. На придушення «козаччини» російський уряд кинув регулярні війська.

28.   Відповідь: Г

Пояснення. Русько-українська радикальна партія (РУРП) — селянська партія, створена у Галичині 1890. Засновниками і керівниками її були І. Франко, М. Павлик, С. Данилович, Є. Левицький. Друковані органи — журнали "Народ" і "Хлібороб", газ. "Громадський голос".

29.   Відповідь: А

30.   Відповідь: В

Пояснення. Третій Універсал Української Центральної Ради — державно-правовий акт, що проголошував Українську Народну Республіку. Прийнятий 7 (20) листопада 1917 року в Києві.

31.   Відповідь: Г

Пояснення. Директорія УНР — найвищий орган державної влади відродженої Української Народної Республіки, який діяв з 14 листопада 1918 року до 10 листопада 1920 року. Директорія УНР прийшла на зміну гетьманату, який було повалено 14 грудня 1918 року. Директорія оприлюднила ряд свідочств, спрямованих проти поміщиків і буржуазії. Була прийнята постанова про негайне звільнення всіх призначених при гетьмані чиновників. Уряд мав намір позбавити промислову й аграрну буржуазію виборчих прав. Владу на місцях передбачалося передати Трудовим радам селян, робітників та трудової інтелігенції.

32.   Відповідь: А

33.   Відповідь: Б

Пояснення. Індустріалізація — комплекс заходів з прискореного розвитку промисловості, вжитих ВКП(б) у період другої половини 20-х до кінця 30-х років. Проголошена як партійний курс XIV з'їздом ВКП(б) (1925 р.). Здійснювана, головним чином, за рахунок перекачування коштів із сільського господарства: спочатку завдяки «ножицям цін» на промислову і сільськогосподарську продукцію, а після проголошення курсу на форсування індустріалізації (1929 р.) — шляхом продрозкладки. Особливістю радянської індустріалізації був пріоритетний розвиток важкої промисловості та воєнно-промислового комплексу.

34.   Відповідь: В

Пояснення. Розкуркулення — операція експропріації селянських господарств у 30-ті роки ХХ століття в Україні, складова частина примусової колективізації. Здійснювалася на основі постанови ЦК ВКП(б) СРСР від 30 січня 1930 р. «Про заходи у справі ліквідації куркульських господарств у районах суцільної колективізації».

35.   Відповідь: А

36.   Відповідь: В

37.   Відповідь: А

38.   Відповідь: Б

Пояснення. 26 квітня 1954 року прийнято закон «Про передачу Кримської області зі складу РРФСР до складу УРСР».

39. Відповідь: А

Пояснення. Двадцятий з'їзд КПРС, відбувся у Москві 14-25 лютого 1956. Найбільш відомий засудженням культу особи і, побічно, ідеологічної спадщини Сталіна.

40. Відповідь: Б

Пояснення. Українська громадська група сприяння виконанню Гельсінських угод, відома також як Українська Гельсінська група (УГГ), об'єднання діячів українського правозахисного руху, утворене в Україні 9 листопада 1976.

Членами-засновниками УГГ були:

Руденко Микола Данилович (керівник групи),

Бердник Олександр Павлович

Григоренко Петро Григорович

Кандиба Іван Олексійович

Лук'яненко Левко Григорович

Мешко Оксана Яківна

Матусевич Микола Іванович

Маринович Мирослав Франкович

Строката Ніна Антонівна

Тихий Олексій Іванович

41. Відповідь: Б

Пояснення. Криза радянської системи виявлялася в зростанні науково-технічної відсталості країни порівняно з передовими західними країнами, уповільненні темпів економічного розвитку, низькій якості більшості вітчизняних промислових товарів, нездатності колгоспно-радгоспної системи забезпечити країну продовольством відповідно до потреб і життєвих норм, явній безгосподарності. Потенційні можливості командно-адміністративної системи вичерпалися, вона стала нечутливою до науково-технічного прогресу. Темпи занепаду економіки України все зростали.

42. Відповідь: Г

Пояснення. Перебудова — загальна назва сукупності політичних і економічних реформ, що проводилися в СРСР у 1985—1991 роках. Складові частини Перебудови: у внутрішньополітичній сфері — демократизація суспільного життя; в економіці — введення елементів ринкових відносин; у зовнішній політиці — відмова від надмірної критики так званого капіталістичного ладу, значне поліпшення відносин зі США та демократичними країнами Західної Європи, визнання загальнолюдських цінностей і глобальних проблем. До початку 1990-х років Перебудова призвела до загострення кризи в усіх сферах життя суспільства, що спричинило ліквідацію влади КПРС і розпад СРСР.

43. Відповідь: В

44. Відповідь: В

45. Відповідь: А

Пояснення. Леонід Макарович Кравчук — український політичний та державний діяч. В 1991—1994 роках — перший Президент України.

46. Відповідь: А

47. Відповідь: В

Пояснення. Микола Янович Азаров — український політик, прем'єр-міністр України (з 11 березня 2010).

48. *Відповідь:* Б

Пояснення. Леонід Данилович Кучма — український політик, прем'єр-міністр України з 13 жовтня 1992 по 21 вересня 1993, другий президент України (19 липня 1994 — 23 січня 2005). Саме в період його перебування на посту Президента України була прийнята Конституція України.

49. *Відповідь:*

	А	Б	В	Г	Д
1			X		
2					X
3				X	
4		X			

50. *Відповідь:*

	А	Б	В	Г	Д
1		X			
2					X
3	X				
4			X		

51. *Відповідь:*

	А	Б	В	Г	Д
1			X		
2		X			
3	X				
4				X	

52. *Відповідь:*

	А	Б	В	Г	Д
1	X				
2			X		
3		X			
4					X

53. *Відповідь:*

	А	Б	В	Г	Д
1			X		
2				X	
3	X				
4					X

54. *Відповідь:*

	А	Б	В	Г
1		X		
2	X			
3				X
4			X	

Пояснення. Вихід друком «Енеїди» І. Котляревського – 1798 р.
 Повстання Чернігівського полку – 1826 р.
 Польське повстання під гаслом «За нашу і вашу свободу!» – 1830-1831 р.
 Заснування Кирило-Мефодіївського товариства – 1845 р.

55. *Відповідь:*

	А	Б	В	Г
1				X
2		X		
3			X	
4	X			

Пояснення. Підписання пакту Молотова-Ріббентропа між СРСР та Німеччиною – 24 серпня 1939 р.
Утворення Львівської області – 4 грудня 1939 р.
Передача Румунією СРСР Північної Буковини і Бессарабії – 1940 р.
Напад Німеччини на СРСР – 22 червня 1941 р.

56. *Відповідь:*

	А	Б	В	Г
1				X
2			X	
3		X		
4	X			

Пояснення. Катастрофа на Чорнобильській АЕС – 26 квітня 1986 р.
Виникнення Народного Руху України – вересень 1989 р.
Прийняття Верховною Радою УРСР Декларації про державний суверенітет України – 16 липня 1990р.
Прийняття Верховною Радою УРСР Акта проголошення незалежності України – 24 серпня 1991 р.

57. *Відповідь:* **1, 3, 4**

58. *Відповідь:* **1, 5, 6**

59. *Відповідь:* **3, 5, 6**

60. *Відповідь:* **1, 2, 4**